OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

KOTITYÖPALVELUJEN AMMATTITUTKINTO 2013

Määräys 11/011/2013

Määräykset ja ohjeet 2013:20

© Opetushallitus ja tekijät

Määräykset ja ohjeet 2013:20

ISBN 978-952-13-5468-7 (nid.)
ISBN 978-952-13-5469-4 (pdf)

ISSN-L 1798-887X
ISSN 1798-887X (painettu)
ISSN 1798-8888 (verkkojulkaisu)

Taitto: Edita Prima Oy

www.oph.fi/julkaisut

Kopijyvä Oy, Espoo 2013

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

MÄÄRÄYS

23.5.2013 11/011/2013

Voimassaoloaika: **1.8.2013 alkaen toistaiseksi**

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:
L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoaa Opetushallituksen määräykset
30.3.2005 nro 8/011/2005

Muuttaa Opetushallituksen määräystä
-

KOTITYÖPALVELUJEN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2013 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 30.3.2005 nro 8/011/2005 mukaisesti 31.7.2015 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalle tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja Aulis Pitkälä

Opetusneuvos Merja Lahdenkauppi

LIITE Kotityöpalvelujen ammattitutkinto 2013

Opetushallitus
Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 029 533 1000, faksi 029 533 1035, etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi
Utbildningsstyrelsen
Hagnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 029 533 1000, fax 029 533 1035, förnamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi

Sisältö

1 Näyttötutkinnot ... 7
1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen ... 7
1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen ... 7
1.3 Näyttötutkinnon perusteet ... 7
1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa ... 8
1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa ... 8
1.6 Todistukset ... 9
1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus ... 10

2 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon muodostuminen ... 11
2.1 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnossa osoitettava osaaminen ... 11
2.2 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen ... 11

3 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet ... 12
3.1 Kotisiivouspalvelujen tuottaminen ... 13
Ammattitaitovaatimukset ... 13
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ... 13
Ammattitaidon osoittamistavat ... 15
3.2 Avustamis- ja asiointipalvelujen tuottaminen ... 15
Ammattitaitovaatimukset ... 15
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ... 16
Ammattitaidon osoittamistavat ... 19
3.3 Kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalvelujen tuottaminen ... 19
Ammattitaitovaatimukset ... 19
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ... 19
Ammattitaidon osoittamistavat ... 22
3.4 Kodin ruokapalvelujen tuottaminen ... 22
Ammattitaitovaatimukset ... 22
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ... 22
Ammattitaidon osoittamistavat ... 24
3.5 Pihan- ja puutarhanhoitopalvelujen tuottaminen ... 25
Ammattitaitovaatimukset ... 25
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ... 25
Ammattitaidon osoittamistavat ... 27

3.6 Yrittäjänä toimiminen 27
Ammattitaitovaatimukset 27
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit) 27
Ammattitaidon osoittamistavat 28
3.7 Muun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa 29
Liite Kotityöpalvelujen ammattilaisen työnkuva 30

1 Näyttötutkinnot

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Koulutuksen järjestäjä huolehtii näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen sekä tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistamisessa tulee ottaa huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (L 952/2011) 11 §:n säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä 13 §:n nojalla Opetushallituksen määräämät tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset.

Opetushallitus on antanut henkilökohtaistamista koskevan erillisen määräyksen (43/011/2006).

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suori-

tusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisena määräaikana pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkin-

non suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalle tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa tulee ottaa huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11, 13, 13 a ja 16 §:n säännökset.

2 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon muodostuminen

2.1 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnossa osoitettava osaaminen

Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon suorittaneella henkilöllä on monipuoliset valmiudet työskennellä itsenäisesti asiakaskodeissa erilaisissa kodin arjen työtehtävissä. Hänen työtehtäviinsä voi kuulua kodin siivousta, kodin tekstiili- ja vaatehuoltoa, asiakkaan avustamista ja asiointipalveluja, ruoan valmistusta tai pihan- ja puutarhanhoitoa. Kotityöpalvelujen ammattilainen työskentelee asiakkaiden kodeissa tai kodinomaisissa laitoksissa.

Kotityöpalvelujen ammattilainen toimii asiakaslähtöisesti kunnioittaen asiakasta, asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä hänen kotiaan, tapojaan että tottumuksiaan.

Kotityöpalvelujen ammattilainen on asiakaspalvelutaitoinen, yhteistyökykyinen, oma-aloitteinen ja hienotunteinen. Hän toimii luotettavasti ja vastuullisesti.

2.2 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen

Kotityöpalvelujen ammattitutkinto muodostuu pakollisesta ja valinnaisista tutkinnon osista. Koko tutkinnon suorittaminen edellyttää yhden pakollisen ja kahden valinnaisen tutkinnon osan suorittamista hyväksytysti.

Taulukko 1. *Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen*

Pakolliset tutkinnon osat
3.1 Kotisiivouspalvelujen tuottaminen
Valinnaiset tutkinnon osat, joista on valittava kaksi tutkinnon osaa
3.2 Avustamis- ja asiointipalvelujen tuottaminen
3.3 Kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalvelujen tuottaminen
3.4 Kodin ruokapalvelujen tuottaminen
3.5 Pihan- ja puutarhanhoitopalvelujen tuottaminen
3.6 Yrittäjänä toimiminen
3.7 Muun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa

3 Kotityöpalvelujen ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon järjestämissuunnitelman perusteella. Henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteiden edellyttämän ammatillisen osaamisen aidossa työtoiminnassa.

Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hän osoittaa kykynsä myös kokemusten arviointiin ja kokemuksista oppimiseen, toimintatapojen uudelleenajatteluun ja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Arvioijat, jotka on perehdytetty arviointitehtävään, arvioivat tutkinnon suorittajan ammattitaidon tutkintotilaisuuksissa. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritusten itsearviointiin. Arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen tutkinnon ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Palaute voidaan antaa tutkinnon suorittajalle esimerkiksi arviointiesityksen tekemisen jälkeen.

Tutkinnon suorittajalle voidaan antaa mahdollisuus täydentää tutkintosuorituksiaan suullisesti. Arvioijat kirjaavat keskustelun aikana tehdyt havainnot arviointilomakkeeseen. Näin varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus. Tämä mahdollisuus voidaan järjestää tutkinnon osan suorittamisen yhteydessä tai sitten, kun kaikki tutkinnon osien suoritukset on tehty.

Kotityöpalvelujen ammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Kolmikantainen arvioijaryhmä tekee tutkinnon osan kirjallisen arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle sen jälkeen, kun tutkintosuoritukset on tehty kattavasti, luotettavasti ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Kolmikantaisen arvioijaryhmän jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä ja opettajia.

3.1 Kotisiivouspalvelujen tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia asiakaspalvelutilanteissa asiakkaan kodissa
- suunnitella ja tehdä asiakaskodin ylläpito- ja perussiivouksen
- osaa käsitellä ja lajitella jätteet.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia asiakaspalvelutilanteissa asiakkaan kodissa.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Asiakaslähtöinen toiminta	Tutkinnon suorittaja • selvittää oma-aloitteisesti ja asiakaslähtöisesti asiakaskohteen palvelusopimuksen sisällön ja asiakkaan tarpeet • ottaa huomioon mahdollisen omavalvontasuunnitelman • ohjaa asiakkaan tarvittaessa toiselle asiantuntijalle tai palvelun tuottajalle • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • palvelee asiakasta kohteliaasti ja laatii tarvittaessa työhönsä liittyviä tekstejä suomen, ruotsin tai saamen kielellä • käyttää työssään tarvittavaa tietotekniikkaa • käyttää keskustellessaan alan ammattikäsitteitä ja tarvittaessa selventää ne asiakkaalle • palvelee asiakkaita vuorovaikutteisesti, joustavasti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot • kerää aktiivisesti asiakaspalautetta, käsittelee saadun palautteen ja hyödyntää sitä omassa työssään • antaa myönteisen kuvan ammattialastaan • selvittää asiakkaalle, oikeuttaako palvelu verotuksessa kotitalousvähennykseen, mitä ehtoja sen saamiselle on ja miten asiakkaan tulee sitä verottajalta vaatia.
Työympäristössä toimiminen	Tutkinnon suorittaja • toimii joustavasti ja yhteistyökykyisesti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien, moniammatillisten työryhmien ja sidosryhmien jäsenten kanssa • toimii työtään ja työyhteisöään arvostavalla tavalla • noudattaa työympäristön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sitoutuu omalta osaltaan toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen • huolehtii työtehtävien edellyttämästä tiedottamisesta ja raportoinnista vastuullisesti • jakaa aktiivisesti omaa asiantuntemustaan.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja tehdä asiakaskodin ylläpito- ja perussiivouksen.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Kodin tilojen ylläpito- ja perussiivouksen suunnittelu sekä tehtäviin valmistautuminen	Tutkinnon suorittaja • suunnittelee kodin eri tilojen ylläpito- ja perussiivoustehtävät niin, että ottaa huomioon palvelusopimuksen, tilojen siivoustarpeen sekä asiakkaan toiveet • perehtyy asiakaskohteen riskeihin ja varautuu niihin riskien edellyttämällä tavalla • suunnittelee työt tehden asiakkaan ja palvelun tuottajan kannalta kannattavia ratkaisuja • selvittää asiakaskohteen pintamateriaalit, valitsee niille soveltuvat siivousaineet, -välineet, -koneet ja -menetelmät ja ottaa huomioon pintojen likaisuuden • valmistelee siivousvälineet, -tekstiilit ja -koneet käyttökuntoon • perustelee valintojaan ammattitaitoisesti.
Kodin tilojen ylläpito- ja perussiivouksen toteuttaminen	Tutkinnon suorittaja • tekee kodin eri tilojen ylläpito- ja perussiivouksen itsenäisesti, suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti ottaa huomioon asiakaskodin erityispiirteet • poistaa eritetahrat tai selvittää niiden poiston • tekee vuodehuollon asiakkaan toiveiden mukaisesti • käyttää siivousaineita, -välineitä, ja -menetelmiä tehokkaasti ja taloudellisesti • käyttää työssään pölynimuria ja muita käytettävissä olevia siivouskoneita monipuolisesti ja tehokkaasti • työskentelee huolellisesti ja joutuisasti noudattaen hyvää työtapahygieniaa • huolehtii työympäristönsä siisteydestä ja järjestyksestä • puhdistaa, huoltaa ja säilyttää siivoustekstiilit, -välineet ja -koneet ohjeiden mukaisesti ja tarvittaessa ohjaa asiakasta niiden huollossa • työskentelee ympäristöä säästävien toimintaperiaatteiden mukaisesti • lajittelee ja kierrättää työssään syntyvät jätteet noudattaen jätehuolto-ohjeita ja ottaa huomioon asiakaskohteen lajittelu- ja kierrätysmahdollisuudet • hyödyntää kestävän kehityksen periaatteita oman työnsä ympäristövaikutusten arvioinnissa • muuttaa työsuunnitelmaansa muuttuvissa tilanteissa • toteuttaa työn sovitulla tavalla sovitussa ajassa ja saavuttaa sovitun laadun • arvioi omaa työsuoritustaan realistisesti ja havaitsee siitä kehittämisen kohteita.

Työturvallisuuden ja ergonomian noudattaminen	Tutkinnon suorittaja • käyttää työtehtävän edellyttämää työasua, työjalkineita, suojavaatetusta ja suojaimia • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • käyttää vastuuntuntoisesti tarvittavia suojaimia, puhdistaa ne käytön jälkeen ja huolehtii niiden käyttökunnosta • huolehtii käsihygieniastaan ohjeiden mukaisesti • huolehtii, ettei asiakkaalle aiheudu kompastumis- tai törmäämisvaaraa tai vaaraa kemiallisista aineista • annostelee ja käyttää siivousaineita käyttöohjeiden mukaisesti • käyttää siivouskoneita käyttöohjeiden mukaisesti • hallitsee EA1-tasoisen ensiapuosaamisen • suunnittelee, rytmittää ja tauottaa työnsä niin, että elimistön kuormitus pysyy tasaisena • käyttää työssään työtä keventäviä työvälineitä, -koneita ja -menetelmiä • työskentelee hyödyntäen molempia käsiään • ylläpitää työ- ja toimintakykyään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa työskentelemällä kotisiivouspalvelutehtävissä aidoissa työympäristöissä tekemällä kodin ylläpito- ja perussiivoustehtäviä monipuolisesti.

Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon tutkintotilaisuudet ovat laajoja toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työtehtävissä todellisessa työympäristössä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana suullisesti ja mahdollisesti kirjallisesti syntyvillä itse tuottamillaan dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.2 Avustamis- ja asiointipalvelujen tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia asiakaspalvelutilanteissa asiakkaan kodissa
- suunnitella ja toteuttaa asiakkaan avustamis- ja asiointipalvelutehtäviä.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia asiakaspalvelutilanteissa asiakkaan kodissa.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Asiakaslähtöinen toiminta	Tutkinnon suorittaja • selvittää asiakaskohteen palvelusopimuksen sisällön ja ottaa huomioon asiakkaan tarpeet oma-aloitteisesti ja asiakaslähtöisesti • ottaa huomioon mahdollisen omavalvontasuunnitelman • perehtyy keskustelussa asiakkaan tai läheisten kanssa asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiinsa ja tarjoaa aktiivisesti niihin sopivia ratkaisuja • kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta • tunnistaa ja osaa toimia tilanteissa, jolloin asiakas ei pysty toimimaan neuvottelu- ja sopimuskumppanina • tunnistaa työtehtävänsä ja ammatti-alansa rajat ja toimii niiden mukaisesti • ohjaa asiakkaan tarvittaessa toiselle asiantuntijalle tai palvelun tuottajalle • palvelee asiakasta vuorovaikutteisesti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen sekä mahdolliset kulttuurien väliset erot • käyttää keskustellessaan alan ammattikäsitteitä ja tarvittaessa selventää ne asiakkaalle • antaa myönteisen kuvan ammattialastaan • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • selvittää asiakkaalle, oikeuttaako palvelu verotuksessa kotitalousvähennykseen, mitä ehtoja sen saamiselle on ja miten asiakkaan tulee sitä verottajalta vaatia • kerää aktiivisesti asiakaspalautetta, käsittelee saadun palautteen ja hyödyntää sitä omassa työssään.
Työympäristössä toimiminen	Tutkinnon suorittaja • toimii joustavasti ja yhteistyökykyisesti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien, moniammatillisten työryhmien ja sidosryhmien jäsenten kanssa • toimii työtään ja työyhteisöään arvostavalla tavalla • noudattaa työympäristön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sitoutuu omalta osaltaan toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen • huolehtii työtehtävien edellyttämästä tiedottamisesta ja raportoinnista vastuullisesti • jakaa aktiivisesti omaa asiantuntemustaan.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa avustamis- ja asiointipalvelutehtäviä.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Avustamis- ja asiointipalveluiden suunnittelu	Tutkinnon suorittaja • hallitsee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän siten, että osaa etsiä tietoa ja avustaa asiakasta hänen tarvitsemissaan palveluissa • valmistautuu asiakkaan avustamiseen ja asiointiin asiakkaiden tarpeiden, toiveiden, mahdollisen omavalvontasuunnitelman ja palvelusuunnitelman mukaisesti • varmistaa asiointitehtävän onnistumisen selvittämällä etukäteen tarvittavat asiakirjat, valmistautumistoimet ja liikkumisen esteettömyyden sekä asiointiin tarvittavan ajan • toimii yhteistyössä työyhteisönsä jäsenten kanssa • perustelee valintojaan ammattitaitoisesti.
Asiakkaan avustaminen päivittäisissä toiminnoissa, liikkumisessa ja apuvälineiden käytössä	Tutkinnon suorittaja • avustaa asiakasta yksilöllisesti ja ammattitaitoisesti päivittäisen hygienian hoidossa, pukeutumisessa, aterioinnissa ja liikkumisessa ottaen huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet • tekee asiakkaan vuodehuollon hänen toiveiden mukaisesti • huolehtii asiakkaan toimintaympäristön siisteydestä • avustaa asiakasta apuvälineiden käytössä asiakkaan yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti (esimerkiksi siirtymiseen tai liikkumiseen, hygieniaan, pukeutumiseen, kodinhoitoon, asumiseen ja ruokailuun liittyvät apuvälineet) • tarkastaa asiakkaan apuvälineiden toimintakunnon, huolehtii niiden puhtaudesta ja tarvittaessa huolehtii niiden huoltoon toimittamisesta • työskentelee rauhallisesti ja järjestelmällisesti • kannustaa asiakasta omatoimisuuteen ottaen huomioon asiakkaan terveyden- ja vireystilan • huolehtii asiakasturvallisuudesta • vastaa omalta osaltaan raportoinnista ja asiakastietojen kirjaamisesta ottaen huomioon asiakkaan ja työntekijän oikeusturvan • työskentelee aseptisten toimintatapojen mukaisesti • huolehtii systemaattisesti käsihygieniastaan • käyttää työasua ja -jalkineita sekä työtehtävän edellyttämiä suojaimia • huolehtii työympäristönsä puhtaudesta ja järjestyksestä • työskentelee ympäristöä säästävien toimintaperiaatteiden mukaisesti • lajittelee ja kierrättää työssään syntyvät jätteet noudattaen jätehuolto-ohjeita ja ottaa huomioon asiakaskohteen lajittelu- ja kierrätysmahdollisuudet

	• hyödyntää kestävän kehityksen periaatteita oman työnsä ympäristövaikutusten arvioinnissa • toteuttaa työt sovitulla tavalla ja sovitussa ajassa • muuttaa toimintatapojaan joustavasti tilanteen niin edellyttäessä • arvioi omaa työsuoritustaan realistisesti ja löytää siitä kehittämisen kohteita.
Asiakkaan avustaminen asioinnissa ja palveluiden käytössä	Tutkinnon suorittaja • avustaa asiakasta asioinnissa, jotka liittyvät esim. terveyspalvelujen käyttämiseen tai kaupassa, pankissa tai virastossa asiointiin asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisesti • käsittelee asiakkaan varoja ja rahoja huolellisesti • ohjaa tai auttaa asiakasta eri palvelujen, apuvälineiden ja etuuksien hankinnassa asiakaslähtöisesti ja järjestelmällisesti • kannustaa asiakasta omatoimisuuteen ottaen huomioon asiakkaan toimintakyvyn ja vireystilan • huolehtii asiakasturvallisuudesta • vastaa omalta osaltaan tiedottamisesta, raportoinnista ja asiakastietojen kirjaamisesta ottaen huomioon asiakkaan ja työntekijän oikeusturvan • toteuttaa työt sovitulla tavalla ja sovitussa ajassa • arvioi omaa työsuoritustaan realistisesti ja löytää siitä kehittämisen kohteita.
Työturvallisuuden ja ergonomian noudattaminen	Tutkinnon suorittaja • käyttää työtehtävän edellyttämää työasua, työjalkineita, suojavaatetusta ja suojaimia • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimia ja puhdistaa ja huoltaa ne käytön jälkeen asianmukaisesti • käyttää apuvälineitä käyttöohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähköturvallisuudesta • osaa antaa EA1-tasoisen ensiavun • suunnittelee, rytmittää ja tauottaa työnsä niin, että elimistön kuormitus pysyy tasaisena • käyttää työssään saatavissa olevia apuvälineitä • hyödyntää kestävän kehityksen periaatteita oman työnsä ympäristövaikutusten arvioinnissa • työskentelee ympäristöä säästävien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa avustamis- ja asiointipalvelutehtävissä tekemällä päivittäisissä toiminnoissa avustamista sekä palveluiden käytössä ja asioinnissa avustamista monipuolisesti.

Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon tutkintotilaisuudet ovat laajoja toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työtehtävissä todellisessa työympäristössä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana suullisesti ja mahdollisesti kirjallisesti syntyvillä itse tuottamillaan dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.3 Kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalvelujen tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia asiakaspalvelutilanteissa asiakkaan kodissa
- suunnitella asiakaskohteen tekstiili- ja vaatehuoltopalvelut sekä tekstiilipintaisten huonekalujen tai mattojen pesun
- toteuttaa asiakaskohteen tekstiili- ja vaatehuoltopalvelut sekä puhdistaa tekstiilipintaisia huonekaluja tai mattoja.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia asiakaspalvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaslähtöinen toiminta	Tutkinnon suorittaja • selvittää oma-aloitteisesti ja asiakaslähtöisesti asiakaskohteen palvelusopimuksen sisällön ja asiakkaan tarpeet • ottaa huomioon mahdollisen omavalvontasuunnitelman • ohjaa asiakkaan tarvittaessa toiselle asiantuntijalle tai palvelun tuottajalle • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • käyttää keskustellessaan alan ammattikäsitteitä ja tarvittaessa selventää ne asiakkaalle • palvelee asiakkaita vuorovaikutteisesti, joustavasti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot

	• antaa myönteisen kuvan ammattialastaan • selvittää asiakkaalle, oikeuttaako palvelu verotuksessa kotitalousvähennykseen, mitä ehtoja sen saamiselle on ja miten asiakkaan tulee sitä verottajalta vaatia • kerää aktiivisesti asiakaspalautetta, käsittelee saadun palautteen ja hyödyntää sitä omassa työssään.
Työympäristössä toimiminen	Tutkinnon suorittaja • toimii joustavasti ja yhteistyökykyisesti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien ja sidosryhmien jäsenten kanssa • toimii työtään ja työyhteisöään arvostavalla tavalla • noudattaa työympäristön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sitoutuu omalta osaltaan toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen • huolehtii työtehtävien edellyttämästä tiedottamisesta vastuullisesti • jakaa aktiivisesti omaa asiantuntemustaan.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella asiakaskohteen tekstiili- ja vaatehuoltopalvelut sekä tekstiilipintaisten huonekalujen tai mattojen pesun.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalvelujen suunnittelu	Tutkinnon suorittaja • suunnittelee kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalvelut sekä tekstiilipintaisten huonekalujen tai mattojen puhdistuksen ottaen huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet • suunnittelee työt tehden asiakkaan ja palvelun tuottajan kannalta kannattavia ratkaisuja • selvittää huollettavien tekstiilien ja vaatteiden materiaalit, hoitoohjeet ja likaisuuden • valitsee käytettävät aineet ja menetelmät ottaen huomioon hoitoohjeet sekä käytettävissä olevat välineet että koneet • arvioi tekstiilipintaisten huonekalujen tai mattojen likaisuuden sekä puhdistuksen kestävyyden ja valitsee puhdistukseen soveltuvan menetelmän • perustelee valintojaan ammattitaitoisesti.
Tutkinnon suorittaja toteuttaa asiakaskohteen tekstiili- ja vaatehuoltopalvelut sekä puhdistaa tekstiilipintaisia huonekaluja tai mattoja.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalveluiden toteuttaminen	Tutkinnon suorittaja • tekee kodin tekstiili- ja vaatehuoltoa itsenäisesti, suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti • huolehtii työympäristönsä suojaamisesta, siisteydestä ja järjestyksestä kaikissa työskentelyn vaiheissa

	• käyttää tekstiili- ja vaatehuollossa käytettäviä aineita, välineitä, menetelmiä ja koneita taloudellisesti sekä tehokkaasti • arvioi tahranpoistotarpeen ja tekee tarvittaessa tahranpoistoa • tekee esi-, pesu-, kuivaus- ja jälkikäsittelyn noudattaen ohjemerkintöjä • varastoi tekstiilit ja vaatteet asiakkaan toivomalla tavalla • puhdistaa tekstiilipintaisia huonekaluja tai mattoja käyttäen höyrypesu- tai painehuuhtelukonetta • työskentelee noudattaen hyvää työtapahygieniaa ja ottaa huomioon asiakaskohteen erityispiirteet • puhdistaa ja huoltaa välineet ja koneet noudattaen niiden puhdistusohjeita sekä tarvittaessa ohjaa asiakasta niiden huollossa • työskentelee ympäristöä säästävien toimintaperiaatteiden mukaisesti • lajittelee ja kierrättää työssään syntyvät jätteet noudattaen jätehuolto-ohjeita ja ottaa huomioon asiakaskohteen lajittelu- ja kierrätysmahdollisuudet • hyödyntää kestävän kehityksen periaatteita oman työnsä ympäristövaikutusten arvioinnissa • muuttaa joustavasti työsuunnitelmaansa muuttuvissa tilanteissa • toteuttaa työn sovitulla tavalla, sovitussa ajassa ja saavuttaa sovitun laadun • arvioi omaa työsuoritustaan realistisesti ja löytää siitä kehittämisen kohteita.
Työturvallisuuden ja ergonomian noudattaminen	Tutkinnon suorittaja • käyttää työtehtävän edellyttämää työasua, työjalkineita, suojavaatetusta ja suojaimia • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimia sekä puhdistaa että huoltaa ne käytön jälkeen asianmukaisesti • huolehtii, ettei asiakkaalle aiheudu kompastumis- tai törmäämisvaaraa tai vaaraa kemiallisista aineista • noudattaa tekstiili- ja vaatehuollossa käytettävien tahranpoisto-, pesu- ja viimeistelyaineiden annostelu- ja käyttöohjeita • käyttää koneita käyttöohjeiden mukaisesti • suunnittelee sekä rytmittää että tauottaa työnsä niin, että elimistön kuormitus pysyy tasaisena.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa kodin tekstiili- ja vaatehuoltopalvelutehtävissä tekemällä kodin tekstiili- ja vaatehuoltoa monipuolisesti.

Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon tutkintotilaisuudet ovat laajoja toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työtehtävissä todellisessa työympäristössä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana suullisesti ja mahdollisesti kirjallisesti syntyvillä itse tuottamillaan dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.4 Kodin ruokapalvelujen tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia asiakaspalvelutilanteissa asiakkaan kodissa
- suunnitella ja valmistaa kotiaterioita ja leivonnaisia.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia asiakaspalvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Asiakaslähtöinen toiminta	Tutkinnon suorittaja • selvittää oma-aloitteisesti ja asiakaslähtöisesti asiakaskohteen palvelusopimuksen sisällön ja asiakkaan tarpeet • ottaa huomioon mahdollisen omavalvontasuunnitelman • ohjaa asiakkaan tarvittaessa toiselle asiantuntijalle tai palvelun tuottajalle • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • käyttää keskustellessaan alan ammattikäsitteitä ja tarvittaessa selventää ne asiakkaalle • palvelee asiakkaita vuorovaikutteisesti, joustavasti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot • antaa myönteisen kuvan ammattialastaan • selvittää asiakkaalle, oikeuttaako palvelu verotuksessa kotitalousvähennykseen, mitä ehtoja sen saamiselle on ja miten asiakkaan tulee sitä verottajalta vaatia • kerää aktiivisesti asiakaspalautetta, käsittelee saadun palautteen ja hyödyntää sitä omassa työssään.

Työympäristössä toimiminen	Tutkinnon suorittaja • toimii joustavasti ja yhteistyökykyisesti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien, moniammatillisten työryhmien ja sidosryhmien jäsenten kanssa • toimii työtään ja työyhteisöään arvostavalla tavalla • noudattaa työympäristön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sitoutuu omalta osaltaan toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen • huolehtii työtehtävien edellyttämästä tiedottamisesta ja raportoinnista vastuullisesti • jakaa aktiivisesti omaa asiantuntemustaan.
Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja valmistaa kotiaterioita ja leivonnaisia.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Kotiaterioiden ja leivonnan suunnittelu	Tutkinnon suorittaja • suunnittelee kotiateriat ja leivonnaiset suomalaisten ravitsemussuositusten mukaisesti ottaen huomioon asiakkaan tarpeet, toiveet ja käytettävissä olevan budjetin • suunnittelee erityisruokavalion mukaisia ruokia ja leivonnaisia ottaen huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet • sopii asiakkaan kanssa raaka-aineiden ja tarvikkeiden hankinnasta • suunnittelee ruokien tarjolle asettamisen ja kattauksen ottaen huomioon asiakkaan toiveet • suunnittelee työt tehden asiakkaan ja palvelun tuottajan kannalta kannattavia ratkaisuja • perustelee valintojaan ammattitaitoisesti.
Kotiaterioiden valmistus ja leipominen	Tutkinnon suorittaja • valmistaa ruoat ja leivonnaiset itsenäisesti, suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti • valmistaa erityisruokavalion mukaisia ruokia ja leivonnaisia asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisesti • käsittelee ja varastoi elintarvikkeita oikein ruoanvalmistuksen eri vaiheissa • aikatauluttaa ruoanvalmistuksen ja leivonnan tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti • kattaa ja laittaa ruoat tarjolle ottaen huomioon asiakkaan toiveet • työskentelee huolellisesti ja joutuisasti • noudattaa hygieniaosaamisvaatimuksia ja huolehtii käsihygieniastaan • huolehtii työympäristönsä suojaamisesta, siisteydestä ja järjestyksestä

	• puhdistaa ja huoltaa sekä välineet että koneet noudattaen niiden puhdistus- ja hoito-ohjeita • työskentelee ympäristöä säästävien toimintaperiaatteiden mukaisesti • lajittelee ja kierrättää työssään syntyvät jätteet noudattaen jätehuolto-ohjeita ja ottaa huomioon asiakaskohteen lajittelu- ja kierrätysmahdollisuudet • hyödyntää kestävän kehityksen periaatteita oman työnsä ympäristövaikutusten arvioinnissa • muuttaa joustavasti työsuunnitelmaansa muuttuvissa tilanteissa • toteuttaa työn sovitulla tavalla, sovitussa ajassa ja saavuttaa sovitun laadun • arvioi omaa työsuoritustaan realistisesti ja löytää siitä kehittämisen kohteita.
Työturvallisuuden ja ergonomian noudattaminen	Tutkinnon suorittaja • käyttää työtehtävän edellyttämää työasua, työjalkineita, suojavaatetusta ja suojaimia • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimia sekä puhdistaa että huoltaa ne käytön jälkeen asianmukaisesti • käyttää koneita käyttöohjeiden mukaisesti • suunnittelee, rytmittää ja tauottaa työnsä niin, että elimistön kuormitus pysyy tasaisena.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa kodin ruokapalvelutehtävissä aidoissa työympäristöissä valmistamalla kotiaterioita ja leivonnaisia monipuolisesti.

Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon tutkintotilaisuudet ovat laajoja toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työtehtävissä todellisessa työympäristössä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana suullisesti ja mahdollisesti kirjallisesti syntyvillä itse tuottamillaan dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.5 Pihan- ja puutarhanhoitopalvelujen tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia palvelutilanteissa
- suunnitella ja tehdä pihan ja puutarhan hoitotehtäviä sekä pihakalusteiden huoltotehtäviä.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Asiakaslähtöinen toiminta	Tutkinnon suorittaja • perehtyy keskustelussa asiakkaan ja /tai esimiehen kanssa asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin • tuntee työtehtävänsä ja ammattialansa rajat ja toimii niiden mukaisesti • palvelee asiakasta vuorovaikutteisesti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen sekä mahdolliset kulttuurien väliset erot • käyttää keskustellessaan alan ammattikäsitteitä ja antaa myönteisen kuvan ammattialastaan ja työnantajastaan • selvittää, oikeuttaako palvelu verotuksessa kotitalousvähennykseen, mitä ehtoja sen saamiselle on ja miten asiakkaan tulee sitä verottajalta vaatia • ohjaa asiakkaan tarvittaessa toiselle asiantuntijalle tai palvelun tuottajalle • kerää aktiivisesti asiakaspalautetta ja hyödyntää sitä omassa työssään • selvittää, miten palvelussa mahdollisesti tapahtunut virhe tulee korjata kuluttajasuojalain edellyttämän tavan mukaisesti.
Työympäristössä toimiminen	Tutkinnon suorittaja • toimii joustavasti, yhteistyökykyisesti ja aktiivisesti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien työympäristön jäsenten kanssa • toimii työtään ja työyhteisöään arvostavalla tavalla • noudattaa työympäristön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sitoutuu omalta osaltaan toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen • huolehtii työtehtävien edellyttämästä tiedottamisesta vastuullisesti • jakaa aktiivisesti omaa asiantuntemustaan.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja tehdä pihan ja puutarhan hoitotehtäviä sekä pihakalusteiden huoltotehtäviä.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Piha-alueiden ja istutusten hoidon sekä pihakalusteiden huollon suunnittelu ja valmistelu	Tutkinnon suorittaja • suunnittelee piha-alueiden ja istutusten hoidon sekä pihakalusteiden huollon ottamalla huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet • suunnittelee työt tehden asiakkaan ja palvelun tuottajan kannalta kannattavia ratkaisuja • tarkistaa piharakenteiden ja -kalusteiden kunnon ja tekee työsuunnitelman sen mukaisesti • suunnittelee kasvien tarvitsemat hoidot niiden kasvupaikan ja lajivaatimusten mukaan • valitsee työhön sopivat aineet, työvälineet, -koneet ja menetelmät • käyttää tuholaisten torjunnassa käytettäviä aineita ja menetelmiä kasvinsuojelulainsäädännön mukaisesti ja osaa tarvittaessa kutsua asiantuntijan paikalle • käyttää mahdollisuuksien mukaan biologisesti hajoavia kasvinsuojeluaineita • perustelee valintojaan ammattitaitoisesti.
Piha-alueiden ja istutusten hoitaminen sekä pihakalusteiden huoltaminen	Tutkinnon suorittaja • hoitaa nurmikkoa ja istutuksia ottaen huomioon kasvupaikan, lajien ja vuoden aikojen asettamat vaatimukset • tekee puiden ja pensaiden hoitoleikkaukset lajien edellyttämällä tavalla ja tarvittaessa kutsuu asiantuntijan paikalle • tekee kukkaistutuksia ja huolehtii niiden hyvinvoinnista • puhdistaa ja hoitaa pihan kulkuväyliä • puhdistaa ja huoltaa pihakalusteita hoito-ohjeiden mukaisesti • käyttää työvälineitä ja pienkoneita tarkoituksenmukaisesti noudattaen käyttöohjeitta • puhdistaa työvälineet ja koneet käytön jälkeen • muuttaa työsuunnitelmaansa muuttuvissa tilanteissa • toteuttaa työn sovitulla tavalla ja sovitussa ajassa • arvioi omaa työsuoritustaan ja löytää siitä kehittämisen kohteita.
Työturvallisuus, ergonomia ja ympäristölähtöinen työskentely	Tutkinnon suorittaja • käyttää tarkoituksen mukaista työasua, -jalkineita ja -suojaimia sekä huoltaa ne käytön jälkeen asianmukaisesti • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • huolehtii asiakasturvallisuudesta • työskentelee ympäristöä säästävien toimintaperiaatteiden mukaisesti • lajittelee ja kierrättää työssään syntyvät jätteet noudattaen jätehuolto-ohjeita ja ottaa huomioon asiakaskohteen lajittelu- ja kierrätysmahdollisuudet.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa pihan ja puutarhan hoitotehtävissä aidoissa työympäristöissä tekemällä pihan ja puutarhan hoitoa sekä pihakalusteiden huoltoa.

Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon tutkintotilaisuudet ovat laajoja toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työtehtävissä todellisessa työympäristössä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana suullisesti ja mahdollisesti kirjallisesti syntyvillä itse tuottamillaan dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.6 Yrittäjänä toimiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia oman erikoisalansa yrittäjänä.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia oman erikoisalansa yrittäjänä.	
Arvioinnin kohteet	**Arvioinnin kriteerit**
Omien yrittäjävalmiuksien arviointi	Tutkinnon suorittaja • tarkastelee ja kuvaa realistisesti ja kriittisesti omat ominaisuutensa ja elämäntilanteensa yrittäjänä toimimisen kannalta • arvioi yrittäjänä toimimiseen liittyvät henkilökohtaiset hyödyt ja riskit • arvioi asiantuntijoiden näkemyksiä hyödyntäen oman ammatillisen osaamisensa riittävyyttä • arvioi toimialaan, kilpailutilanteeseen ja sidosryhmiin liittyvää osaamistaan • hyödyntää mahdollisuuksien mukaan kaikilta elämän aloilta saatavia yhteyksiä yrittäjänä toimimisessa • arvioi asiantuntijoiden näkemysten avulla verkoston hyödyntämismahdollisuudet ja riskit oman yritystoiminnan kannalta.

Liikeidean täsmentäminen	Tutkinnon suorittaja • kartoittaa yrityksen tuotteet ja palvelut nyt ja lähitulevaisuudessa • kartoittaa mahdolliset asiakkaat ja heidän tarpeensa nyt ja lähitulevaisuudessa • valitsee perustellusti kohderyhmät omille tuotteille ja palveluille • tuotteistaa omat tuotteensa ja palvelunsa • määrittelee yritystoimintansa tarvitsemat fyysiset, taloudelliset ja henkiset resurssit asettaen ne tärkeysjärjestykseen • laatii täsmennetyn liikeidean omalle yritystoiminnalleen tekemiensä arvioiden ja valintojen mukaisesti.
Liiketoimintasuunnitelman laatiminen	Tutkinnon suorittaja • ottaa huomioon lainsäädännön asettamat vaatimukset omalle yritystoiminnalleen • vertailee mahdollisia eri yritysmuotoja riskeineen, vastuineen ja velvoitteineen • valitsee laatimansa liikeidean kannalta perustellusti sopivimman liiketoimintamallin • kuvaa valitsemansa asiakasryhmät ja markkinointikanavat • tuotteistaa omat tuotteensa ja palvelunsa suhteessa valitsemiinsa asiakasryhmiin ja markkinointikanaviin • laatii yritykselleen realistisen rahoitussuunnitelman • laatii liiketoiminnalleen realistisen tulosbudjetin • kuvaa yrityksen taloushallinnon järjestämisen • laatii tekemiensä ratkaisujen perusteella kirjallisen liiketoimintasuunnitelman • arvioi ja pohtii liiketoimintasuunnitelmansa toteutumismahdollisuuksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa laatiessaan yhdessä eri alojen asiantuntijoiden kanssa yritykselleen liikeidean ja liiketoimintasuunnitelman.

Yrittäjyysalan asiantuntijat arvioivat havainnoimansa liikeidean ja liiketoimintasuunnitelman laadintaprosessin ja näihin liittyvän aineiston (kirjallinen kuvaus liikeideasta ja liiketoimintasuunnitelma) sekä niiden toteuttamiskelpoisuuden. Arvioinnissa otetaan huomioon myös se, miten liikeidea ja liiketoimintasuunnitelma vastaavat tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksia ja arvioinnin kohteita ja kriteerejä. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille. Tutkintotilaisuuksien arviointilomakkeet ja täydentävät asiakirjat kootaan arviointiaineistoksi.

3.7 Muun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa

Kotityöpalvelujen ammattitutkintoon voidaan sisällyttää valinnaisena tutkinnon osana yksi tutkinnon osa muusta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa kyseisestä tutkinnosta vastaava tutkintotoimikunta. Kotityöpalvelujen tutkintotoimikunta tunnustaa tämän tutkinnon osan osaksi kotityöpalvelujen ammattitutkintoa todistuksen perusteella.

Liite
Kotityöpalvelujen ammattilaisen työnkuva

Kotityöpalvelujen ammattilainen tekee ammattimaisesti ja laadukkaasti erilaisia kodin arjen töitä ja tehtäviä asiakaskodeissa. Kotityöpalvelujen tehtäviä ovat esimerkiksi kodin siivous, tekstiili- ja vaatehuolto, ruoanvalmistus, asiakkaan avustaminen ja tukeminen päivittäisissä toiminnoissa. Työnkuvaan voi kuulua myös asiointitehtäviä sekä mahdollisesti virike- että harrastustoiminnan järjestämistä. Jos työnkuvaan kuuluu kodin kunnostus- tai muita huoltotöitä, voi tutkintoon sisällyttää 3.7. Muun ammattitutkinnon osan esimerkiksi Kiinteistönhoitajan tai Sisustusalan ammattitutkinnosta.

Kotityöpalvelujen ammattilainen työskentelee kunnioittaen asiakasta, hänen perheenjäseniään ja kotiaan. Hän ottaa huomioon asiakkaan itsemääräämisoikeuden sekä tavat, tottumukset ja toiveet että valinnanvapauden. Asiakkaiden kanssa työskentely edellyttää hyviä vuorovaikutustaitoja, oma-aloitteisuutta, luotettavuutta, hienotunteisuutta ja vastuuntuntoa. Lisäksi kotityöpalvelujen onnistumisen ja kehittymisen takaamiseksi tarvitaan asiakaspalvelu-, viestintä- ja markkinointitaitoja. Kotityöpalvelujen osaaja osaa soveltaa asiantuntijuuttaan ja ammattitaitoaan erilaisissa kodeissa ja työyhteisöissä.

Kotityöpalvelujen ammattilainen työskentelee työntekijänä asiakkaiden kodeissa joko palveluja tuottavan yrityksen, yhdistyksen tai julkisen työnantajan yrityksessä. Hän voi toimia myös yksityisenä yrittäjänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

Painettu
ISBN 978-952-13-5468-7
ISSN 1798-887X

Verkkojulkaisu
ISBN 978-952-13-5469-4
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet